

2148 - Tedavi İçin Hasta'dan Onay Almanın Hkm

Soru

Özellikle iyileşmeyen hastalıklarda İslam'da tedavinin hükmü nedir? Acil durumlar başta olmak üzere tedavi öncesi hastadan izin almak vacip mi?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Birincisi, Tedavi:

Tedavide asıl hüküm meşru olmasıdır. Zira Kur'an ve Sünnet'te bu konuyla ilgili deliller mevcuttur. Ayrıca Şeriat'ın temel amaçları arasında yer alan "canı koruma" ilkesine binaen meşrudur. Bu ereve de kişilerin ve durumların farklılığıyla hüküm de farklılık gösterir.

-Zararın başkasına intikal edeceği bulaşıcı hastalıklarda, insanın ölümüne veya bir uzvun kaybedilmesine veya hasar görmesine neden olacak hastalıkların tedavisi vaciptir.

-Birinci durumdaki olumsuzluklar olmadığı takdirde ancak vücudun zayıf düşeceği durumlarda tedavi mendup/sünnettir.

-Her iki durumdaki olumsuzluklar olmadığı takdirde tedavi mübahtır.

-Tedavinin yan etkileri mevcut hastalıktan daha kötü sonuç verirse tedavi mekruhtur.

İkincisi, İyileşmeyen hastalıkların tedavisi:

a-Müslüman'ın inancı gereği hastalık ve şifa Allah'ın elindedir. Tedavi ise yüce Allah'ın kainatta yarattığı sebeplere sarılmaktır. Kesinlikle Allah'ın rahmetinden mit kesmek caiz değildir. Bilakis sürekli şifa umuduyla çabalamak gerekir. Doktor ve hastanın yakınları; hastanın moralini yüksek tutmak, şifanın hasıl olması veya olmamasına bakılmaksızın hastanın bakımını sürdürmek, fiziksel

ve psikoloji olarak çektiği acıları dindirmekle yükümlüdürler.

b-Tedavisi imkansız olarak görülen hastalıklar; belirli bazı doktorların takdirleri, mevcut olan tıbbi imkanlar, hastanın özel durumu, zaman ve mekan açısından farklılık gösterir.

Üçüncüsü, Hastanın onayı:

a-Ehliyet ve karar sahibi olan hastanın onayı, tedavi için şarttır. Ancak karar verme ehliyetine sahip değilse şeriatıta velayet sıralamasına göre velisinin onayı itibar edilir. Velinin yetkisi de hastanın yararı ve kendisinden zararı bertaraf edilmesi ilkesiyle sınırlıdır.

b-Bulaşıcı hastalıklarda veya koruyucu tedavilerde veli bazı durumlarda hastayı tedaviye zorlayabilir.

c-İnsanın canı tehlikede olduğu acil durumlarda tedavi için onay ve izin gerekli değildir.

d-Tıbbi araştırmalarda ehliyet ve karar sahibi olanların onayı şarttır. Zorlama şüphesi olan mahkumlar veya maddi aldatma şüphesi bulunan yoksulların onayları söz konusu şüphelerden arınmış olmaları gerekir. Ayrıca karar verme ehliyetine sahip olmayan ve eksik ehliyet sahipleri ancak velilerin onayıyla araştırmaya tabi tutulabilirler. (İslam Fıkıh Dergisi sayı 7 c. 3 S. 729)

En iyisini Allah bilir.